

כעורח
השם
יתברך

ספר

הערב רב

וכל המסתערך

חלק שמיני

על פי ספר הקדוש

עץ חיים

לרבינו האריז"ל

יוצא לאור בעזהשי"ת על ידי

הוצאת "ועד גילוי פני הערב רב"

* * *

מנחם אב תשס"ד לפ"ק

עיה"ק ירושלים תובב"א

ספר "הערב רב"

וכל המסתעף

חלק שמיני

על פי ספר הקדוש עץ חיים להאריז"ל

בו יבואר גודל ענין חיוב הלימוד ולחקור מעשי וענין ה"ערב רב", ואיך שצריכים ללחום נגדם, שמקלקלים את כל עם ישראל בכל העולם כולו, ועוקרים כל המצות שבתורתנו הקדושה, כמו שכתב הגאון הקדוש מווילנא זיע"א, שישנם חמשה מיני ערב רב, והם: ^(א) בעלי מחלוקת ובעלי לשון הרע, ^(ב) הרודפים אחר התאוה כמו זנות וכדומה, ^(ג) הרמאים שמראים עצמם כצדיקים ואין לבם שלם, ^(ד) הרודפים אחר הכבוד ובונים חרבות לעשות להם שם, ^(ה) הרודפים אחר הממון. והמחלוקת תחילה, כי המחלוקת כנגד כולם, והם נקראים "עמלקים", ואין בן דוד בא עד שיעברו מן העולם, ועליהם נאמר (דברים כה, ט): "תמחה את זכר עמלק" כמבואר בזוהר. (אדרת אליהו פרשת דברים)

גם יבואר בו השכר הגדול למי שעוסק להציל את עם ישראל מן הערב רב, ומעורר את הרבים שלא יפלו ברשתם ח"ו.

עוד יבואר. שהערב רב הם רמאים כנחשים ועקרבים. כמבואר בזוהר חדש וז"ל (זוהר חדש פרשת יתרו מאמר ז' ימי בראשית):

"אבל נחשים ועקרבים יש בו – ונחשין ועקרבין דילה אינון ערב רב".

עוד יבואר בו העונשים הגדולים אשר מענישים את האדם בזה ובבא, ושאין אדם יכול לשער עד כמה שיסבול בזה ובבא על זה שעזר את הערב רב, והפגם הגדול הנעשה על ידי אלו העוזרים להם, וגודל החיוב שמוטל על כל איש ואיש להיות בקי בהם בפרטותיהם ודקדוקיהם, כדי שלא יכשלו חס ושלום לבנות בתני עבודה זרה של דור הפלגה של הבה גבנה לגנו עיר ומגדל וראשו בשמים ונעשה לגנו שם (בראשית יא, ד), כי בזה תלוי יסוד קדושת ישראל, ובו תלוי גם כן ביאת משיח בן דוד, כמו שגילה לנו רבינו חיים וויטאל זיע"א תלמיד האריז"ל בספרו הקדוש עץ חיים בהקדמתו.

ב הערב רב על פי ספר הקדוש עץ היים להארני"ל

בס"ד

הספר נדפס לזכות את הרבים
ונחלק בחנם לכל דורש ומבקש

הרשות נתונה לכל מי שברצונו להדפיס קטעים מספר זה או כל הספר בכל
לשון שהוא בכל מדינה ומדינה, כדי להרכות תורה ויראת שמים בעולם,
ולעזור לבנות אחינו בני ישראל בתשובה שלימה

אם אתה רוצה לדעת מי הוא זה ואיזה הוא אשר מלאו לבו לעכב את
גאולתינו ופדות נפשינו רחמנא ליצלן, תלמוד בעיון בספר הזה.

במקום הקדמה

וְהִנֵּה מַה שֶּׁכָּתַב בְּתַחֲלִיל דְּבַרְיוֹ וְאָפִילוּ כָּל אֵינֹן
דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוֹרֵייתָא כָּל חֶסֶד דְּעֵבְדֵי לְגַרְמִייהוּ וְכוּ', עִם
הַיּוֹת שֶׁשֶׁטְמוּ מִבּוֹאֵר וּבִפְרָט בּוֹזְמִינֵנו זֶה בְּעוֹ"ה אֲשֶׁר
הַתּוֹרָה נַעֲשִׂית קַרְדּוּם לַחֲתוּךְ בַּה אֲצֵל קֶצֶת בְּעֵלֵי תּוֹרָה
אֲשֶׁר עִסְקָם בַּתּוֹרָה עַל מִנַּת לְקַבֵּל פֶּרֶם וְהַסְפָּקוֹת
יְתִירוֹת וְגַם לְהַיּוֹתָם מִכֻּלֵּי רֵאשִׁי יְשִׁיבוֹת וְדִינֵי
סְנֵהֲרָאוֹת לְהַיּוֹת שְׁמֵם וְרִיחָם נוֹדֵף בְּכֹל הָאָרֶץ וְדוֹמִים
בְּמַעֲשֵׂיהֶם לְאֲנָשֵׁי דוֹר הַפְּלָגָה הַבּוֹנִים מִגְדֵּל וְרָאשׁוּ
בַשָּׁמַיִם. וְעִיקַר סִיבַת מַעֲשֵׂיהֶם הִיא מַה שֶּׁכָּתַב אַחַר כֵּךְ
הַכְּתוּב וְנַעֲשֶׂה לָנוּ שֵׁם. כְּכַתּוּב בְּסֵפֶר הַזּוֹהָר בְּפֶרֶשֶׁת
בְּרֵאשִׁית דָּף כ"ה ע"ב וְזֶה לְשׁוֹנוֹ עַל פְּסוּק אֱלֹה תוֹלְדוֹת
הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ. שְׁחֻמְשָׁה מִיָּנִים יֵשׁ בְּעֵרֵב רַב וּמִן הַגּוֹ'
מִיָּנִים מֵהֶם הוּא הַנִּקְרָא כֵת גְּבוּרִים דְּעֵלְיֵהוּ אֲתַמַּר
הֵמָּה הַגְּבוּרִים אֲשֶׁר מַעוֹלָם אֲנָשֵׁי הַשֵּׁם וְאֵינֹן מִסְטְרָא
דְּאֵילִין דְּאִיתַמַּר בְּהוֹן הַבָּה נִבְנָה לָנוּ עִיר וּמִגְדֵּל וְגוֹ'
וְנַעֲשֶׂה לָנוּ שֵׁם בְּבִנְיָן בְּתֵי כְּנַסְיוֹת וּבְתֵי מִדְרָשׁוֹת וְשׁוּיָן
בְּהוֹן ס"ת וְעֵטְרָה עַל רִישֵׁיהָ וְלֹא לְשִׁמָּה אֱלֹא לְמַעַבְד
לוֹן וְכוּ' וְהִנֵּה עַל הַכֵּת הַזֹּאת אֲמָרוּ בְּגִמְרָא כֹּל הָעוֹסֵק
בַּתּוֹרָה שְׁלֹא לְשִׁמָּה נוּחַ לוֹ שְׁנֵהֲפָכָה שְׁלִייתוֹ עַל פְּנֵי
וְלֹא יֵצֵא לְאוּרֵי הָעוֹלָם.

תוכן עניני "ערב רב" מספר הקדוש עץ היים להארז"ל

ספר עץ היים – הקדמת מוה"ר היים וויטאל זיע"א על שער

ההקדמות ז

א. עבר קציר כלה קיץ ואנחנו לא נושענו – רפואה לא עלתה למחלתינו – אין מזור לכשרנו – ולא עלתה ארוכה למכתנו לחורבן בית מקדשינו הנחרב זה היום אלף ות"ק וד' שנים – או לנו כי פנה היום יום אחד של הקב"ה שהוא אלף שנים, וגם נמו צללי ערב שהם ת"ק וד' שנים יותר מחצי היום הב' – וכלו כל הקצין ועדיין בן דוד לא בא – ואתנה את פני לחקור ולדעת מה זה ועל מה נתארך קיצינו וגלותינו ומדוע לא בא בן ישי – ומצאתי און לי ואנינה בקרבי ולבי דוי ז

ב. כל חסד דעבדי לגרמייהו – בזמנינו זה בעו"ה אשר התורה נעשית קרדום לחתוך בה אצל קצת בעלי תורה אשר עסקם בתורה על מנת לקבל פרס והספקות יתירות וגם להיותם מכלל ראשי ישיבות ודייני סנהדראות להיות שמם וריחם נודף בכל הארץ ודומים במעשיהם לאנשי דור הפלגה הבונים מגדל וראשו בשמים ח

ג. חמשה מינים יש בערב רב ומן הג' מינים מהם הוא הנקרא כת גבורים דאיתמר בהון הבה נבנה לנו עיר ומגדל וגו' ונעשה לנו שם בכנין בתי כנסיות ובתי מדרשות ושון בהון ס"ת ועטרה על רישיה ולא לשמה אלא למעבד לון וכו' – נוח לו שנחפכה שלייתו על פניו ולא יצא לאויר העולם ט

ד. לית יהודא עד דערב רב יתמחון מן עלמא – ונבל כי ישבע לחם דא ערב רב י

ה. כאשר חם ושלוש שונים בה ומטמאים את המהור ומכשירין את הפסול ומתירין את האיסור אז נהפכת לעץ הדעת רע ומר להם יא

ו. השבועה הגדולה לאלהי"ם שלא יעוררו את הגאולה, כבר אמרו רז"ל כי זמן השבועה היא עד אלף שנים יא

ז. וזהו עצמו עון הערב רב קצת בני תורה אשר בזמנינו זה המוציאים שם רע על חכמת האמת חיי עולם ואומרים שכל מי שמתעסק בה ימות בקצרות שנים ח"ו יב

ספר עץ היים – שער ל"ב פרק א' מ"ת יג

ח. נבאר ענין הערב רב שנתערבו בדור המדבר יג

ט. ערב רב הם ניצוצין של משה בסוד לך רד כי שחת עמך – על כן טרח בעבורם כל כך ומת במדבר בעבורם כי רצה לתקנם יג

הערב רב על פי ספר הקדוש עץ היים להאריז"ל ה

י. ער"ב ר"ב גימטריא דע"ת – גם בלעם היה מבחינת קליפה הנאחזת בדעת
הזה כמו שכתוב ויודע דעת עליון..... יד

ספר עץ היים – שער ל"ח פרק ו' מ"ת..... טז

יא. משה מעצמו רצה לצוות מצוה זו שלא לאכול חמץ אל הערב רב לזכותן
ולהכניסן תחת כנפי השכינה ולא כן צוה השם יתברך..... טז

ספר עץ היים – שער מ"ט פרק ג'..... טז

יב. כשיבוא משיח, אז יושלם צלם הערב רב להתברר הטוב שבו, והרע יוקדין
ליה בנורא..... טז

ו הערב רב על פי ספר הקדוש עין היים להארז"ל

✿ ספר עץ היים להאריז"ל ✿

ספר עץ היים – הקדמת מוה"ר היים וויטאל
זיע"א על שער ההקדמות

א.

עבר קציר כלה קיץ ואנחנו לא נושענו – רפואה לא עלתה למחלתינו – אין מזור לבשרנו – ולא עלתה ארוכה למכתינו לחורבן בית מקדשינו הנחרב זה היום אלף ות"ק וד' שנים – או לנו כי פנה היום יום אחד של הקב"ה שהוא אלף שנים, וגם נטו צללי ערב שהם ת"ק וד' שנים יותר מחצי היום הב' – וכלו כל הקצין ועדיין בן דוד לא בא – ואתנה את פני לחקור ולדעת מה זה ועל מה נתארך קיצינו וגלותינו ומדוע לא בא בן ישי – ומצאתי און לי ואנינה בקרבי ולבי דוי

אמר הצעיר מעיר, הדל באלפי, היים ויטאל בן לא"א הרב יוסף וויטאל זלה"ה בהיותי בן שלשים לכח תשש כחי ישבתי משתומם. ומחשבותי תמהים. כי עבר קציר כלה קיץ ואנחנו לא נושענו. רפואה לא עלתה למחלתינו. אין מזור לבשרנו. ולא עלתה ארוכה למכתינו לחרבן בית מקדשינו. הנחרב זה היום אלף ות"ק וד' שנים או לנו כי פנה היום יום אחד של הקב"ה שהוא אלף שנים וגם נטו צללי ערב שהם ת"ק וד' שנים יותר מחצי היום הב'. וכלו כל הקצין ועדיין בן דוד לא בא. ונודע את אשר ארז"ל כל דור שלא נבנה בה"מ בימיו כאלו נחרב בימיו. ואתנה את פני לחקור ולדעת מה זה וע"מ נתארך קיצינו וגלותינו. ומדוע לא בא בן ישי. ומצאתי און לי ואנינה בקרבי ולבי דוי. ממאמר א' הובא בס' התיקונים תיקון ל' דף ע"ז ע"ב. וז"ל תנינא כתב ורוח אלהים מרחפת וגו' מאי ורוח אלא בודאי בזמנא דשכינתא נחתת בגלותא האי רוח נשיב על אינון דמתעסקי באורייתא בגין שכינתא דאשתכחת בינייהו והאי רוח אתעביד קלא וימא הכי אינון דמיכין

ה הערב רב על פי ספר הקדוש עץ היים להארני"ל

דשינתא בחוריהון סתימין עינין אטימי לבא קומו ואתערו לגבי שכינתא דאית לבון לבא בלא סכלתנו למינדע ביה ואיהו בנייכו ורזא דמלה קול אומר קרא. כגון קרא נא היש עונך וגו' והיא אומרה מה אקרא כל הבשר חציר. כלא אינון כבעירה דאכלי חציר. וכל חסדו כציץ השדה כל חסד דעבדי לגרמייהו הוא דעבדי. ובההוא זמנא מ"כ ויזכור כי בשר המה רוח הולך ולא ישוב דא איהו רוחו של משיח. ווי לון מאן דגרמי דיזיל ליה מן עלמא. ולא יתוב לעלמא דאילין אינון דעבדי לאורייתא יבשה ולא בעאן לאשתדלא בחכמת הקבלה וגרמין דאסתלק נביעו דחכמה דאיהו יו"ד מינה ואשתארת בי"ת יבשה ווי לון דגרמי עניותא וחרבא ובזה והרג ואברן בעלמא. והאי רוח דאסתלק דאיהו רוחו של משיח כמה דאתמר ואיהו רוח"ק. ואיהו רוח חו"ב. רוח עצה וגבורה. רוח דעת ויראת ה'. פיקודא תנינא ויאמר אלהים יהי אור. ובג"ד אמר הקב"ה השבעתי אתכם בנות ירושלים אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ כו' דאיהו רחמו בלא פרס ולא ע"מ לקבל פרס. ויראה ואהבה ע"מ לק"פ איהי שפחה ותחת שלש רגזה ארץ וגו'. תחת עבד כי ימלוך ושפחה כי תירש גבירתה עב"ל.

ב.

כל חסד דעבדי לגרמייהו – בזמנינו זה בעו"ה אשר התורה נעשית קרדום לחתוך בה אצל קצת בעלי תורה אשר עסקם בתורה על מנת לקבל פרס והספקות יתירות וגם להיותם מכלל ראשי ישיבות ודייני סנהדראות להיות שמם וריחם נודף בכל הארץ ודומים במעשיהם לאנשי דור הפלגה הבונים מגדל וראשו בשמים

והנה מה שכתב בתחילת דבריו ואפילו כל אינון דמשתדלי באורייתא כל חסד דעבדי לגרמייהו וכו' עם היות שפשטו מבואר ובפרט בזמנינו זה בעו"ה אשר התורה נעשית קרדום לחתוך בה אצל קצת בעלי

הערב רב על פי ספר הקדוש עץ היים להארץ"ל ט

תורה אשר עסקם בתורה על מנת לקבל פרס והספקות יתירות וגם להיותם מכלל ראשי ישיבות ודייני סנהדראות להיות שמם וריחם נודף בכל הארץ ודומים במעשיהם לאנשי דור הפלגה הבונים מגדל וראשו בשמים.

ג.

חמשה מינים יש בערב רב ומן הג' מינים מהם הוא הנקרא כת גבורים דאיתמר בהון הבה נבנה לנו עיר ומגדל וגו' ונעשה לנו שם בבנין בתי כנסיות ובתי מדרשות ושויין בהון ס"ת ועטרה על רישיה ולא לשמה אלא למעבד לון וכו' – נוח לו שנהפכה שלייתו על פניו ולא יצא לאויר העולם

ועיקר סיבת מעשיהם היא מה שכתב אחר כך הכתוב ונעשה לנו שם. ככתוב בספר הזוהר בפרשת בראשית דף כ"ה ע"ב וזה לשונו על פסוק אלה תולדות השמים והארץ. שחמשה מינים יש בערב רב ומן הג' מינים מהם הוא הנקרא כת גבורים דעלייהו אתמר המה הגבורים אשר מעולם אנשי השם ואינן מסטרא דאילין דאיתמר בהון הבה נבנה לנו עיר ומגדל וגו' ונעשה לנו שם בבנין בתי כנסיות ובתי מדרשות ושויין בהון ס"ת ועטרה על רישיה ולא לשמה אלא למעבד לון וכו' והנה על הכת הזאת אמרו בגמרא כל העוסק בתורה שלא לשמה נוח לו שנהפכה שלייתו על פניו ולא יצא לאויר העולם.

ואמנם האנשים האלה מראים תימה וענוה באמרם כי כל עסקם בתורה הוא לשמה. והנה החכם הגדול התנא רבי מאיר ע"ה העיד עליהם שלא כך הוא באומרו לשון כללות כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברי הרבה וכו' ומגלים לו רזי תורה ונעשה כנהר שאינו פוסק והולך וכמעייין המתגבר מאליו בלתי הצטרכו לטרוח ולעיין בה ולהוציא טיפין טיפין של מימי התורה מן הסלע הנה זה יורה שאינו

י הערב רב על פי ספר הקדוש עין היים להארני"ל

עוסק בתורה לשמה כהלכתה ומי זה האיש אשר לא יזלו עיניו דמעות בראותו המשנה הזאת ורואה חסרונו ופחיתותו.

האמנם אף על פי שלכאורה אפשר לפרש לשון המאמר על אופן זה [הגנה - אפשר כוונתו על לקנטר כמ"ש התוספות פסחים ג' ע"ב אב"ן ח"ן. ובע"ח כתב יד של החסיד בעל יוש"ה גרם אפשר לפרש כו' על ע"ה ולא על ת"ח כו.]. עם כל זה דבר קשה מאד מאד לומר וכי בשופטני עסקינן ולא בכללות כל התלמידי חכמים העוסקים בתורה והראיה על זה אומרו דרך כללות ואפילו כל אינן דמשתדלי באורייתא כל חסד דעבדי לגרמייהו עבדי ואין לומר דמלת כל היא יתירה ומשבשתא שהרי מקרא דורש וכל חסדו כציץ השדה שלא נאמר וחסדו אלא וכל חסדו לרמוז כי כל התלמידי חכמים העוסקים בתורה הנקראת תורת חסד על לשונה הם דומים בחסד ההוא אל ציץ השדה משום דלגרמייהו עבדי אבל ביאור לשון הנזכר לעיל יובן ראשיתו מאחריתו באומרו ויראה ואהבה על מנת לקבל פרס איהי שפחה ותחת שלש רגזה ארץ.

ד.

לית יחודא עד דערב רב יתמחון מן עלמא – ונבל כי ישבע לחם דא ערב רב

והענין יובן כמ"ש בספר הזהר בפרשת בראשית דף כ"ז ע"ב. ובגין דא אמר קודשא בריך הוא לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו דא משנה איתתא דההוא נער ואיהו שפחה דשכינתא ואי זכו ישראל איהי עזר לון בגלותא מסטרא דהיתר טהור כשר ואי לא איהי כנגדו מסטרא דטמא פסול אסור וכו' דלית יחודא עד דערב רב יתמחון מן עלמא ובגין דא אתקבר משה לבר מארעא קדישא וקבורתא דיליה איהי משנה דשלמא על מטרוניתא דאיהי קבלה למשה ומלכא

הערב רב על פי ספר הקדוש עץ היים להארז"ל יא

ומטרוניתא מתפרשא מבעלה ובגין דא תחת שלש רגזה ארץ תחת עבד
כי ימלוך דא עבדה ידיעה ושפחה דא משנה ונבל כי ישבע לחם דא ערב
רב.

ה.

**כאשר חס ושלוש שונים בה ומטמאים את הטהור ומכשירין
את הפסול ומתירין את האיסור אז נהפכת לעץ הדעת רע
ומר להם**

אמנם הם קליפין טובים למאכל כקליפת קנה הבושם ולכן בהיותם
מביני פשטי המשנה כהלכתא בלתי טעות נקרא עץ הדעת טוב
אבל כאשר חס ושלוש שונים בה ומטמאים את הטהור ומכשירין את
הפסול ומתירין את האיסור אז נהפכת לעץ הדעת רע ומר להם.

ו.

**השבועה הגדולה לאלהי"ם שלא יעוררו את הגאולה, כבר
אמרו רז"ל כי זמן השבועה היא עד אלף שנים**

אמר עוד במדרש הנ"ל ובגין דא השבעתי אתכם בנות ירושלים וכו'
פירוש הדברים כי הנה היתה השבועה הגדולה לאלהי"ם שלא
יעוררו את הגאולה עד שאותה האהבה תהיה בחפץ ורצון טוב כמ"ש עד
שתחפץ כבן העובד את אביו ועיין בכל פלטרין דיליה ובכל גניזין דיליה
ולא כעבד העובד במשנה ולוקח השפחה ע"מ לקבל פרס וכבר אמרו
רז"ל כי זמן השבועה היא עד אלף שנים כמ"ש ז"ל בכרייתא דר' ישמעאל
בפרקי היכלות ע"פ דניאל וז"ל ואתיהבון בידיה עד עידן ועידנין ופלג
עידן ואיך הראהו הקב"ה ליעקב אבינו שר עולם והוא שרו של בבל ע'
עוקין וכו' ע"ש. וכן בזהר פרשת וירא ד' קי"ז ע"א וז"ל אמר ר' יוסי כל דא

יב הערב רב על פי ספר הקדוש עץ החיים להארז"ל

אריכו זמנא יתיר מכמה דאוקמיה חבריא דאיהו יומא חד גלותא דכנסת ישראל ולא יתיר דכתיב נתנני שוממה כל היום דוה.

ז.

וזהו עצמו עון הערב רב קצת בני תורה אשר בזמנינו זה המוציאים שם רע על חכמת האמת חיי עולם ואומרים שכל מי שמתעסק בה ימות בקצרות שנים ח"ו

הנה נתבאר במ"א הזה כי עון אדם הראשון בעץ הדעת טוב ורע הוא שלא בחר להתעסק בעץ החיים שהיא חכמת הקבלה. וזהו עצמו עון הערב רב האומרים למשה דבר אתה עמנו ושמעה בעץ הדעת טוב ורע ואל ידבר עמנו אלהים פן נמות בסתרי תורה כסברת הטועים קצת בני תורה אשר בזמנינו זה המוציאים שם רע על חכמת האמת חיי עולם ואומרים שכל מי שמתעסק בה ימות בקצרות שנים ח"ו ולכן נשברו הלוחות הראשונות מסטרא דעץ החיים ונתנו להם מסטרא דעץ הדעת טוב ורע משנה שפחה דמטרוניתא וגרם איבודא דחורבן בית א' וב' וגלות האחרון המר והארוך אשר אנו בעו"ה עד דיתובן בני ישראל בתיובתא ובקשו את ה' אלהיהם להכירו וליוודעו ברזי תורה וידעו את מי הם עובדים ומי הוא מלכם וכדין יזכו לעסוק בחכמת האמת כמש"ה ויורהו ה' עץ וימתקו ע"י המשיח וכמ"ש בפרשת נשא בר"מ דף קכ"ד ע"ב וז"ל ובגין דעתידים ישראל למיטעם מאילנא דחיי דאיהו האי ספר הזוהר יפקון ביה מן גלותא וכו' ואילנא דטוב ורע דאיהו איסור והיתר לא שליט על ישראל יתיר וכו' כי אז יהיו כמלאכי עליון עוסקים בחכמת התורה דאצילות ולא בתורת מטטרוץ מלובשת במלבושים וספורים גשמיים. עוד אמרו בס"ה תקון ששית וז"ל וכמה בני נשא יתפרנסון לתתא מהאי חבורא דילך בדרא בתראה בסוף יומיא ובגנייה וקראתם דרור בארץ.

ספר עץ חיים – שער ל"ב פרק א' מ"ת

ח.

נבאר ענין הערב רב שנתערבו בדור המדבר

אחר שנתבאר ענין ישראל ורחל ויעקב ולאח נבאר עוד ענינים וגם הארות רבות אחרות שיוצאות מז"א לחוץ והם בחי' ב' המטות מטה האלהים ומטה משה ודור המדבר מה ענינים. וענין יעקב ועשו. וענין הערב רב שנתערבו בדור המדבר. וענין ג' מתנות באר זמן וענני כבוד. וענין המרגלים ויהושע וכלב. וענין ג' נקודות הנזכר פרשה תצוה בזוהר שהם ישוב וחורבה וג"ע הארץ. וענין אפרים בן יוסף ופעור וסלע וכו'.

והנה אחר שנתבאר דור המדבר נבאר ב' האורות אחרות היוצאות מיסוד אבא חוץ לז"א והוא ב' המטות מטה האלקים ומטה משה כנזכר בזוהר כי גם אורות אלו נמצאו בזמן דור המדבר, גם ענין ערב רב שהיו בדור המדבר מה ענינים. ואגב גררא נבאר ג"כ ענין עשו איך הוא אחיו ממש של יעקב וכו'.

והנה אחר דרוש של מטות וערב רב ועשו נבאר מה הם אלו האורות אשר בצדדין ושם נבאר בחי' מן באר ענני כבוד וכו'.

ט.

ערב רב הם ניצוצין של משה בסוד לך רד כי שחת עמך – על כן טרח בעבורם כל כך ומת במדבר בעבורם כי רצה לתקנם

והרי נתבאר ב' האלכסונים שבב' צדדי דור המדבר שבשורה א' הסמוכה אל הז"א ואמנם ב' האלכסונים שבב' צדדי יעקב עצמו אשר בשורה חיצונה הם ערב רב מצד ימין ולפי שנשמטן באה משם שהוא צד ימין לכן נתגירו וז"ש כי ערב רב הם ניצוצין של משה בסוד

יד הערב רב על פי ספר הקדוש עץ היים להאריז"ל

לך רד כי שחת עמך והבן זה אשר ע"כ טרח בעבורם כ"כ ומת במדבר בעבורם כי רצה לתקנם כנזכר במ"א. ואמנם ההארה שמשמאל יעקב הוא בחי' עשו אחיו ולהיותו עשו משמאל לא נתגייר וכבר בארנו כי עיקר ההארה היא באמצע שהוא יעקב אך ב' צדדיו הארתן מועטת גם האורות של צד שמאל מועטין מהימין שעל כן נתגירו הערב רב ועשו לא נתגייר גם אותן שבשורה פנימית הקרוב אל הז"א אין החיצונים נוגעין ונאחזין בהם כ"כ אבל בעשו וערב רב שהם רחוקים מן הז"א שבשורה החצונה שלטו בהם יותר החיצונים ובשמאל שהוא עשו שלטו יותר מבערב רב להיותו מן השמאל כנ"ל.

י.

ער"ב ר"ב גימטריא דע"ת – גם בלעם היה מבחינת קליפה הנאחזת בדעת הזה כמו שכתוב ויודע דעת עליון

ובזה תבין ענין ערב רב שטרח משה לגיירם כי היו ניצוציו וכמ"ש לך רד כי שחת עמך וכמ"ש ל כי דור המדבר היו מבחי' הדעת דמצד אבא שבז"א הנקרא דעת עליון גם הערב נמשכים משם כנזכר לכן גם ערב רב גימטריא דעת. גם בלעם היה מבחי' קליפה הנאחזת בדעת הזה וכמ"ש ויודע דעת עליון ממש ולכן היה מקטרג בהם בדור המדבר לפי כי בו היה דבוק ואח"כ נפרד מהם ולכן היה שונא אותם מחמת קנאה.

ספר עץ היים – שער ל"ח פרק ו' מ"ת

יא.

משה מעצמו רצה לצוות מצוה זו שלא לאכול חמץ אל הערב רב לזכותן ולהכניסן תחת כנפי השכינה ולא כן צוה השם יתברך

ואז ויאמר ה' אלי סרו מהר מן הדרך אשר צויתם צויתם כתיב והוא אותו ענין המצוה ראשונה שצוה משה בפרשת בא בפ' קדש לי כל בכור שנאמר ויאמר משה אל העם זכור את היום שהם ערב רב הנקרא עם בלשון סתם ושם בפ' זו נתבאר אצלינו ענין מצוה זו שלא יאכל חמץ מה עניינה וע"ש. והנה שם ביארנו בענין זה שמשה מעצמו רצה לצוות מצוה זו אל הערב רב לזכותן ולהכניסן תחת כנפי השכינה ולא כן צוה הש"י אלא קדש לי כל בכור וגו' וז"ש אשר צויתם אתה ולא אני.

ספר עץ היים – שער מ"ט פרק ג'

יב.

כשיבוא משיח, אז יושלם צלם הערב רב להתברר הטוב שבו, והרע יוקדין ליה בנורא

ובל כוונת משה ושלמה היה, זה להביא הזכר ערב רב, וזה להביא הנשים הגויות, הכל לתקנם, ולא יכלו לעמוד עליה ולתקנם, עד שיבא משיח, ואז יושלם זה הצלם להתברר הטוב שבו, והרע יוקדין ליה בנורא, כנזכר תקון ס"ו דף ק"ב ע"ש פסילי אלהיהם תשרפון באש בסוד פסל לך פסולת הטוב שהוא נוגה שיש בו אוכל ופסולת כי משם נחצבו לוחות שניות מעץ הדעת טו"ר כנזכר תיקון ס"ו.

